

Středoevropská konference Světové organizace pro výzkum veřejného mínění WAPOR, Varšava, 8.-11. 11. 2001

Mezinárodní středoevropská regionální konference Světové organizace pro výzkum veřejného mínění WAPOR ve Varšavě byla věnována tématu: „Public Opinion Research in a Period of Democracy Building“ (Výzkum veřejného mínění v období budování demokracie). Na konferenci zaznělo celkem 24 referátů k několika skupinám témat.

Úvodní blok koncepčně zaměřených referátů otevřel Brian Gosschalk z Velké Británie, předseda WAPORu, příspěvkem „The Role of Survey Research in a Democratic Society“ (Úloha výzkumu typu Survey v demokratické společnosti). Antoni Sulek z Polska, Vladas Gaidys z Litvy a Aare Kasemets z Estonska zdůraznili ve svých referátech nejdůležitější faktory, činitele, funkce a aktéry utváření veřejného mínění ve společnostech „nových demokracií“.

Značná většina referátů se soustředila na vývoj výzkumu veřejného mínění v jednotlivých zemích střední a východní Evropy a na přehled výsledků práce národních agentur pro výzkum veřejného mínění účastníků z jednotlivých zemí střední a východní Evropy. Mezi nimi měl nejzajímavější příspěvek (podle mého názoru) Andrei Vardamacki, sociolog provádějící již osmý rok kvalitní reprezentativní výzkumy veřejného mínění v Bělorusku v podmínkách, které jsou zcela nesrovnatelné se všemi ostatními zúčastněnými zeměmi. Chorvatsko (Ivan Siber a Nenad Zakosek), několikrát Ukrajina (Iryna Bekeshkina, Valery Khmelko, Evgeny Kopatko, Natalia Pohorila), dvakrát Polsko (Krzysztof Zagórski, Michał Wenzel), Slovensko (Olga Gyárfasowa), Rumunsko (Mircea Kivu), Bulharsko (Emilia Chengelova) a Maďarsko (Matild Sagi) byly představeny ve svém vývoji v devadesátých letech. Další část příspěvků byla věnována konkrétním výsledkům výzkumů veřejného mínění, a to jak národním, tak i mezinárodním. V mezinárodním srovnání vynikl projekt polsko-maďarsko-české komparace z polské strany vedený organizátorem konference Krzysztofem Zagórskim, jehož se účastní také české

CVVM. Některé výsledky z něj přednesla Eliška Rendlová. Z témat národních výsledků stojí za zmínku bezpochyby zajímavá interpretace změn složení politické scény a posledních volebních výsledků v Bulharsku, kterou podala Miroslava Yanova.

Kathy Frankovic z USA a Katarzyna Staszynska z Polska představily referáty zabývající se historickým vývojem výzkumu veřejného mínění v kontextu vývoje americké demokracie v prvním a v souvislosti s vývojem výzkumu trhu v druhém případě.

Pátou skupinou referátů byly příspěvky zajímavé zejména z metodologického hlediska. Do této skupiny náležel referát Roberta Tardose z Maďarska o klesající voličské účasti v Maďarsku a příspěvek Mariny Krasilnikové o projektu, který se zabýval vytvořením systému ukazatelů z dat z výzkumů veřejného mínění zachycujících vývoj sociálního vnímání situace v Rusku a využíváním dvou indexů v časových řadách. Pozornost vzbudil referát Jana Herzmann, který se zabýval třemi zdroji ohrožení výzkumu veřejného mínění – politiky, masovými médii a internetem. Společný referát Hynka Jeřábka a Evy Veisové věnovaný mezinárodnímu internetovému výzkumu komunikačního chování a bezprostředních reakcí lidí 11. září po útocích v USA řešil problém, jak interpretovat výsledky mezinárodního internetového výzkumu.

Po zkušenostech z Varšavy lze vřele doporučit kolegům z České republiky usilovat o členství ve Světové organizaci pro výzkum veřejného mínění WAPOR. Právě k tomu na konferenci vyzval všechny přítomné prezident WAPORu Brian Gosschalk, který poděkoval polským organizátorům (Krzysztofu Zagórskému, Michału Wenzelovi a Andrzejowi Mokrzyszewskému) za vynikající práci a vyzdvihl vysokou profesionální úroveň výzkumů prováděných ve střední a východní Evropě, jejichž výsledky byly představeny na této konferenci. Dík patří také ústavu pro výzkum veřejného mínění CBOS ve Varšavě a nadacím Friedrich Ebert Stiftung, Open Society Fund a Fundacja Batorego, bez jejichž materiální a organizační podpory by byla účast tolika výzkumníků ze střední a východní Evropy na finančně nákladné akci prakticky vyloučena. Frits Spangenberg z Holandska upozornil přítomné na mezinárod-